

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-06241/2020-ERU

V Ostravě dne 11. září 2020

Č. j. 06241-11/2020-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve správním řízení vedeném pod sp. zn. OSR-06241/2020-ERU a zahájeném dne 8. července 2020 s obviněným z přestupku, podnikající fyzickou osobou [REDAKCE], se sídlem [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], zastoupený/á [REDAKCE], advokátem se sídlem [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], evidenční číslo [REDAKCE], ve věci podezření ze spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 31. prosince 2019 (dále jen „energetický zákon“), rozhodl

takto:

I. Obviněný z přestupku, podnikající fyzická osoba [REDAKCE], se sídlem [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE] (dále jen „účastník řízení“), se uznává vinným z přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona, kterého se dopustil tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 7. října 2019 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Skotnice (okres Nový Jičín), u budovy č. p. [REDAKCE] prostřednictvím strojního mechanismu zemní práce související s vrtáním patek pro atrakce dětského hřiště, v důsledku kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu IPE DN 40.

II. Podle ust. § 91a odst. 7 energetického zákona se účastníkovi řízení za spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona ukládá **pokuta ve výši 20 000 Kč (slovy: dvacet tisíc korun českých), která je splatná do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 29620.**

III. Podle ust. § 95 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), a ust. § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), ve spojení s ust. § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, se účastníkovi řízení ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet**

Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 29620.

O d ů v o d n ě n í

I. Úvod

Dne 8. července 2020 zahájil Energetický regulační úřad (dále také „Úřad“ či „správní orgán“) doručením příkazu č. j. 06241-3/2020-ERU ze dne 8. července 2020 správní řízení s účastníkem řízení ve věci podezření ze spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

Správní řízení bylo zahájeno na základě spisu Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje, Územního odboru Nový Jičín, Obvodního oddělení Příbor, sp. zn. [REDAKCE] (dále jen „spis Policie ČR“) zaslaného společně s usnesením o předání věci ze dne 15. ledna 2020 sp. zn. [REDAKCE] Městským úřadem Koprivnice (dále jen „usnesení o předání věci“), a dále na základě výsledků kontroly vedené pod sp. zn. 01332/2020-ERU zahájené dne 20. února 2020 podle ust. § 5 odst. 2 písm. b) zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů.

Usnesení o předání věci společně se spisem Policie ČR a kontrolní spis sp. zn. 01332/2020-ERU byly vloženy do správního spisu pod sp. zn. OSR-01934/2020-ERU.

Spis Policie ČR sp. zn. [REDAKCE] se týkal oznámení přestupku, kterého se měl dopustit pan [REDAKCE] tím, že dne 7. října 2019 v katastrálním území Skotnice, na pozemku par. č. [REDAKCE], jako obsluha kolového bagru se zemním vrtákem při výstavbě druhé etapy dětského hřiště při provádění vrtání poškodil nevytyčené plynárenské zařízení.

Předmětem kontroly vedené pod sp. zn. 01332/2020-ERU bylo dodržování ust. § 68 odst. 3 energetického zákona účastníkem řízení. Na základě kontrolního zjištění a získaných podkladů vyhotovil kontrolní orgán dne 28. dubna 2020 Protokol o kontrole č. [REDAKCE], č. j. 01332-13/2020-ERU (dále jen „protokol o kontrole“). Kontrolou bylo zjištěno a doloženo, že účastník řízení prováděl dne 7. října 2019 v obci Skotnice (Nový Jičín), u budovy č. p. [REDAKCE] zemní práce v blízkosti středotlakého plynovodu IPE DN 40 (dále také „plynárenské zařízení“ či středotlaký plynovod“), v důsledku kterých došlo v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona k poškození tohoto energetického zařízení. Vůči kontrolnímu zjištění uvedenému v protokolu o kontrole nepodal účastník řízení žádné námítky.

II. Průběh správního řízení

Dne 2. července 2020 byl do správního spisu vložen kontrolní spis sp. zn. 01332/2020-ERU a spis sp. zn. 01934/2020-ERU, o čemž byl téhož dne vyhotoven Záznam o vložení do spisu, č. j. 06241-2/2020-ERU.

Dne 8. července 2020 vydal Úřad příkaz č. j. 06241-3/2020-ERU, který byl účastníkovi řízení doručen dne 8. července 2020 (dále jen „příkaz“). Uvedeným příkazem uznal Úřad účastníka řízení vinným ze spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona. Úřad účastníkovi řízení výrokem II. uvedeného příkazu uložil pokutu ve výši 51 000 Kč.

Dne 16. července 2020 byl Úřadu do datové schránky doručen odpor zástupce účastníka řízení proti příkazu (založeno pod č. j. 06241-4/2020-ERU, dále jen „odpor“). Odpor byl podán v zákonem stanovené lhůtě, jeho podáním byl příkaz podle ust. § 150 odst. 3 správního řádu zrušen a správní řízení pokračuje.

Dne 20. července 2020 zaslal správní orgán účastníkovi řízení přípis označený jako „Vyrozumění o možnosti vyjádřit se, o možnosti doložit majetkové poměry a o možnosti požádat o nařízení ústního jednání“, č. j. 06241-5/2020-ERU, který byl účastníkovi řízení doručen téhož dne. Správní orgán účastníka řízení vyrozuměl v souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu o možnosti vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k podkladům rozhodnutí, o možnosti doložit aktuální majetkové poměry a o možnosti požádat o nařízení ústního jednání, a to do 10 kalendářních dnů ode dne doručení přípisu.

Dne 29. července 2020 účastník řízení využil prostřednictvím svého zástupce možnosti nahlížet do spisu. O nahlížení do spisu byl vyhotoven protokol č. j. 06241-6/2020-ERU.

Dne 30. července 2020 byl Úřadu do datové schránky doručen přípis zástupce účastníka řízení nazvaný jako „sdělení“, č. j. 06241-7/2020-ERU, ve kterém zástupce účastníka řízení v návaznosti na vyrozumění o možnosti vyjádřit se, o možnosti doložit majetkové poměry a o možnosti požádat o nařízení ústního jednání ze dne 20. července 2020, č. j. 06241-5/2020-ERU požádal o prodloužení lhůty k doplnění stanoviska v termínu do 5. srpna 2020, a to z důvodu nedostatku času kvůli čerpání dovolené.

Dne 3. srpna 2020 zaslal správní orgán účastníkovi řízení přípis označený jako „Prodloužení lhůty k možnosti vyjádřit se, k možnosti doložit majetkové poměry a k možnosti požádat o nařízení ústního jednání“, č. j. 06241-8/2020-ERU, který byl zástupci účastníkovi řízení doručen téhož dne. Správní orgán účastníkovi řízení prodloužil lhůtu pro možnost vyjádřit se a doložit majetkové poměry do 5. srpna 2020 včetně.

Dne 5. srpna 2020 byl Úřadu do datové schránky doručen přípis zástupce účastníka řízení nazvaný jako „Vyjádření obviněného“ ze dne 5. srpna 2020, č. j. 06241-9/2020-ERU (dále jen „vyjádření ze dne 5. srpna 2020“), ve kterém účastník řízení namítl způsob, kterým správní orgán argumentuje výši uložené pokuty, a to konkrétně:

- že správní orgán uvádí taxativní výčet přitěžujících a polehčujících okolností, aniž by však kteroukoli z nich jakýmkoli způsobem podrobněji rozvedl; v podstatě se jedná o opis obecných zásad pro správní trestání bez podrobné aplikace na daný konkrétní případ,
- že vyměřená výše pokuty včetně formulace jejího vyměření vychází z prizmatu správních orgánů, příznačných pro tuto dobu – žoviálně řečeno „občane buď rád za pokutu ve výši 51 000 Kč, protože zákon umožňuje vyměřit pokutu až do výše 15 000 000 Kč“,

- správní orgán pomíjí, že dolní hranice peněžité sankce podle ust. § 91a odst. 7 energetického zákona není stanovena, tudíž argumentace, že je ukládána pokuta při samé dolní hranici výměry, je bezpředmětná,
- že výměra pokuty nemůže mít pro účastníka řízení likvidační charakter, kdy se jedná o naprosto smyšlené tvrzení správního orgánu bez sebemenší opory v dosud provedeném dokazování a obsahu spisu; majetkové poměry účastníka řízení doposud nebyly správním orgánem pro účely výměry pokuty nijak zjišťovány,
- bezpředmětná je i argumentace správního orgánu, že výše pokuty vychází ze zásady obsažené v ust. § 2 odst. 4 správního řádu a je ukládána v rámci rozhodovací praxe Úřadu v obdobných nebo shodných případech – při letmé komparaci s rozhodnutími publikovanými na webu Úřadu účastník řízení konstatuje, že tomu tak není.

Účastník řízení se dále ve vyjádření ze dne 5. srpna 2020 vyjádřil ke svým majetkovým poměrům, kdy mimo jiné uvedl, že je ženatý, otec tří nezletilých dětí, manželka toho času na rodičovské dovolené, je podílovým spoluvlastníkem domu, ve kterém užívá k bydlení bytovou jednotku zatíženou splátkami úvěru ve výši cca [REDAKCE] Kč za měsíc. Kromě uvedených výdajů jsou jeho výdaje na bydlení zhruba ve výši [REDAKCE] Kč za měsíc. Účastník řízení v rámci podání ze dne 5. srpna 2020 doložil přiznání k dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období (kalendářní rok) 2017, 2018 a 2019 a dále uvedl, že pokud jde o výši příjmu za rok 2020 tak, v tuto chvíli účastník řízení eviduje z důvodu nouzového stavu souvisejícího s pandemií Covid 19, propad tržeb a tedy i svých příjmů o cca 50 %. Příjem z podnikání je jediným příjmem účastníka řízení a s výjimkou rodičovského příspěvku jeho manželky je jediným zdrojem příjmů jeho domácnosti. Účastník řízení závěrem ve vyjádření ze dne 5. srpna 2020 uvedl, že trvá na projednání věci před správním orgánem při ústním jednání.

Usnesením ze dne 13. srpna 2020, č. j. 06241-10/2020-ERU správní orgán zamítl dle ust. § 80 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky ve znění pozdějších předpisů žádost účastníka řízení o nařízení ústního jednání, neboť ji shledal nedůvodnou. Usnesení bylo účastníkovi řízení doručeno dne 13. srpna 2020.

Správní orgán s ohledem na průběh správního řízení a v souladu s ust. § 3 správního řádu dospěl k závěru, že veškeré podklady, které měl k dispozici pro vedení správního řízení a následné vydání tohoto rozhodnutí, jsou úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 výše uvedeného zákona.

III. Popis skutkového stavu

Účastník řízení vykonával zemní práce dne 7. října 2019 jako zhotovitel pro objednatele podnikající fyzickou osobou [REDAKCE], se sídlem [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE] (dále jen „objednatel“) na základě Rámcové smlouvy o dílo č. [REDAKCE] ze dne 8. ledna 2019 a na základě Objednávky č. [REDAKCE] ze dne 20. srpna 2019.

K provádění zemních prací v zájmovém území nebylo vydáno stanovisko správce plynárenského zařízení a nedošlo k vytyčení plynárenského zařízení v terénu.

Dne 7. října 2019 došlo v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Skotnice (okres Nový Jičín), u budovy č. p. ■■■ prováděním zemních prací souvisejících s vrtáním patek pro atrakce dětského hřiště k poškození plynárenského zařízení.

Účastník řízení v písemném vyjádření ze dne 16. března 2020 v rámci kontroly mimo jiné uvedl, že předmětný den prováděl montáž dětského herního prvku pomocí minibagru značky Avant 630 s vrtacím zařízením o průměru 30 cm. Účastník řízení dále uvedl, že herní prvek se vyskytoval v blízkosti vyznačující tyče (trasírka plynárenského zařízení), proto si myslel, že je od ochranného pásma bezpečně vzdálen. Poloha plynárenského zařízení nebyla vytyčena. Při zastavování unikajícího plynu bylo vidět, že plynárenské zařízení je opatřeno pískovým obsypem a výstražnou fólií. K převzetí staveniště došlo ústně na místě provádění prací.

Vzniklé poškození plynárenského zařízení bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku 10 m³ plynu do ovzduší a k přerušení dodávky plynu 1 konečnému zákazníkovi (kategorie Domácnost), jak vyplývá z Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení číslo hlášení v SAP ESM: ■■■■■■■■■■, a z Protokolu o úniku plynu z poškozeného PZ č. ■■■■■ ze dne 8. října 2019.

Náklady spojené s opravou plynárenského zařízení a únikem plynu byly uhrazeny.

IV. Právní hodnocení

IV. I Použitá právní úprava

Podle článku 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod se trestnost činu posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější.

Podle ust. § 2 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky ve znění pozdějších předpisů se odpovědnost za přestupek posuzuje podle zákona účinného v době spáchání přestupku; podle pozdějšího zákona se posuzuje jen tehdy, je-li to pro pachatele přestupku příznivější. Podle ust. § 2 odst. 6 téhož zákona pachatelé lze uložit vždy jen takový druh správního trestu, který dovoluje uložit zákon účinný v době, kdy se o přestupku rozhoduje.

Ve smyslu ust. § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky ve znění pozdějších předpisů se přestupkem rozumí společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.

Z hlediska posouzení odpovědnosti účastníka řízení za vytýkané jednání a uložení správního trestu jsou rozhodnými právními úpravami zákon o odpovědnosti za přestupky a energetický zákon.

Zákon o odpovědnosti za přestupky byl od spáchání vytýkaného jednání účastníka řízení novelizován dvakrát, kdy současné znění zákona nabylo účinnosti dne 22. července 2020. Energetický zákon byl v době od spáchání vytýkaného jednání účastníkem řízení novelizován jednou, kdy tato novela nabyla účinnosti dne 1. ledna 2020.

S ohledem na ust. § 2 odst. 1 a 6 zákona o odpovědnosti za přestupky proto správní orgán porovnal všechna relevantní ustanovení zákona o odpovědnosti za přestupky a jeho novelizovaného znění a energetického zákona i jeho novelizovaného znění a dospěl k závěru, že zůstala zachována jak obsahová totožnost konkrétních zákonem stanovených povinností, které jsou relevantní pro právní hodnocení jednání účastníka řízení, tak též jejich trestnost z hlediska podřazení porušení právní povinnosti pod kategorii přestupku. Správní orgán proto neshledal důvod k použití zákona pozdějšího a postupoval při posuzování odpovědnosti účastníka řízení za vytykané jednání i při ukládání sankce podle právní úpravy účinné v době, kdy bylo spácháno.

IV. II. Obecný právní rámec

Přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8, 9, 10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo 5 energetického zákona. V rámci správního řízení se správní orgán zabýval porušením zákazu poškození energetického zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 energetického zákona.

IV. III. Právní posouzení skutku

V projednávaném případě je znakem skutkové podstaty přestupku poškození energetického zařízení, a trestat tak lze pouze pachatele, který přímo svou činností energetické zařízení poškodil. V daném případě není na základě zjištěných okolností pochyb o tom, že to byl právě účastník řízení, kdo prováděl zemní práce související s vrtáním paterk pro atrakce dětského hřiště, v důsledku kterých došlo k poškození plynárenského zařízení.

Účastník řízení měl před zahájením zemních prací činit všechny kroky pro předcházení poškození plynárenského zařízení, navíc, když ho na přítomnost plynárenského zařízení upozorňoval orientační sloupek tzv. trasírka sloužící k označení polohy plynárenského zařízení a jeho příslušenství, a v daném případě měl před zahájením zemních prací požádat o vydání stanoviska k existenci sítí a o vytyčení plynárenského zařízení v terénu provozovatelem tohoto zařízení. Pokud tak účastník řízení neučinil, vzal na sebe odpovědnost za případné poškození plynárenského zařízení.

IV. IV. Vypořádání námitek účastníka řízení

Účastník řízení namítá, že správní orgán uvádí výčet přitěžujících a polehčujících okolností, aniž by však kteroukoli z nich jakýmkoli způsobem podrobněji rozvedl; v podstatě se jedná o opis obecných zásad pro správní trestání bez podrobné aplikace na daný konkrétní případ. K tomuto správní orgán uvádí, že je tato námitka nedůvodná. Správní orgán při stanovení výše pokuty zohlednil všechny přitěžující a polehčující okolnosti daného případu, ke kterým v rámci své rozhodovací praxe v obdobných nebo shodných případech přihlíží. Blíže se k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem správní orgán vyjadřuje v části „V. Uložení správního trestu“ tohoto rozhodnutí.

K námitkám účastníka řízení, že výše pokuty včetně formulace jejího vyměření vychází z prizmatu správních orgánů, příznačných pro tuto dobu – žoviálně řečeno „občane buď rád za pokutu ve výši 51 000 Kč, protože zákon umožňuje vyměřit pokutu až do výše 15 000 000 Kč“, a dále, že správní orgán opomíjí, že dolní hranice peněžité sankce podle

ust. § 91a odst. 7 energetického zákona není stanovena, tudíž, argumentace, že je ukládaná pokuta při samé dolní hranici výměry, je bezpředmětná, správní orgán uvádí, že jsou tyto námitky nedůvodné. Právní úprava sice stanoví pouze maximální sazbu pokuty ve výši 15 000 000 Kč, jejíž uložení připadá v úvahu v případě zvláště vysoké závažnosti přestupku včetně jeho následků, doby trvání a okolností, za kterých byl spáchán, nicméně správní orgán k tomuto opětovně uvádí, že výše pokuty, která byla účastníkovi řízení uložena, činí méně než 1 % z maximální zákonné výše pokuty, tedy je při samé dolní hranice zákonné sazby, která v tomto případě představuje 0 – 15 000 000 Kč. Výše uložené pokuty odpovídá míře následků, které v důsledku poškození plynárenského zařízení vznikly a naplňuje tak preventivní a represivní funkci správního trestu. Blíže se výši uložené pokuty správní orgán zabývá v části „V. Uložení správního trestu“ tohoto rozhodnutí.

K námitce účastníka řízení, že názor správního orgánu, že výměra pokuty nemůže mít pro účastníka řízení likvidační charakter, kdy se jedná o naprosto smyšlené tvrzení správního orgánu bez sebemenší opory v dosud provedeném dokazování a obsahu spisu, kdy majetkové poměry účastníka řízení doposud nebyly správním orgánem pro účely výměry pokuty nijak zjišťovány, správní orgán uvádí, že tuto námitku vypořádává v části „V. Uložení správního trestu“ tohoto rozhodnutí.

Účastník řízení namítá argumentaci správního orgánu, že výše pokuty vychází ze zásady obsažené v ust. § 2 odst. 4 správního řádu a je ukládána v rámci rozhodovací praxe Úřadu v obdobných nebo shodných případech, jelikož při letmé komparaci s rozhodnutími publikovanými na webu Úřadu účastník řízení konstatuje, že tomu tak není. Účastník řízení však konkrétní rozhodnutí, kterými se měl Úřad od své rozhodovací praxe odchýlit, neuvedl. K této námitce účastníka řízení správní orgán uvádí, že je tato námitka nedůvodná. Výše pokuty byla stanovena tak, jako ve skutkově obdobných případech a je zcela v souladu s rozhodovací praxí Úřadu. Vlastní výše pokuty byla stanovena na základě závažnosti přestupku a všech zjištěných polehčujících a přitěžujících okolností, ke kterým se správní orgán vyjadřuje v části „V. Uložení správního trestu“ tohoto rozhodnutí. Výše uložené pokuty je v projednávaném případě ovlivněna především tím, že účastník řízení před zahájením zemních prací nepožádal o vydání stanoviska k existenci plynárenského zařízení v místě provádění prací a o provedení vytyčení plynárenského zařízení v terénu k tomu oprávněnou osobou.

IV. V. Formální a materiální stránka přestupku

Správní orgán v rámci správního řízení prokázal, že účastník řízení svým jednáním porušil ust. § 68 odst. 3 energetického zákona, a byly tak naplněny formální znaky přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

V souvislosti s naplněním formální stránky přestupku se správní orgán musel zabývat rovněž naplněním tzv. materiální stránky přestupku (škodlivosti přestupku pro společnost) tak, jak vyplývá ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 8 As 17/2007-135, ze dne 31. května 2007), respektive z ust. § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky.

V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku 10 m³ plynu do ovzduší a k přerušení dodávky plynu 1 konečnému zákazníkovi. Správní orgán má za to, že v jednání účastníka řízení lze shledat společenskou škodlivost spočívající v porušení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenské soustavy. Pro úplnost správní orgán uvádí,

že přestože došlo k malému úniku plynu do ovzduší a k přerušení dodávky plynu pouze jednomu zákazníkovi, naplňuje tento následek materiální stránku přestupku, neboť právě únik plynu a přerušení dodávky plynu, byť jedinému zákazníkovi, již představuje narušení bezpečného a spolehlivého provozu plynárenské soustavy. Správní orgán navíc podotýká, že již skutečnost, že zákonodárce porušení určitého zákazu označil za přestupek, vyjadřuje určitou minimální typovou míru společenské škodlivosti, kterou je nutno takovému jednání přiřítat. Lze tedy obecně vycházet z toho, že jednání, jehož formální znaky jsou označeny zákonem za přestupek, naplňuje v běžně se vyskytujících případech materiální znak přestupku, neboť porušuje či ohrožuje určitý zájem společnosti. V daném případě jsou naplněny formální znaky přestupku, zároveň je přítomen i materiální znak ve formě minimálně nepatrné a teprve při stanovení sankce bude správní orgán materiální stránku posuzovat a sankci individualizovat právě s ohledem na „míru“ materiální stránky. Výše uvedené plně koresponduje rovněž s preventivně-ochrannou funkcí správního trestu. Správní orgán tak konstatuje, že jednání účastníka řízení naplnilo rovněž znaky materiální stránky přestupku.

IV. VI. Odpovědnost za přestupek

Správní orgán se v rámci správního řízení dále zabýval otázkou možných liberačních důvodů, tedy důvodů zbavujících účastníka řízení odpovědnosti za spáchání přestupku ve smyslu ust. § 21 zákona o odpovědnosti za přestupky, tedy zda účastník řízení za přestupek neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil.

Účastník řízení prováděl zemní práce, aniž by si zajistil před zahájením provádění své činnosti stanovisko správce plynárenského zařízení k provádění zemních prací a vytyčení předmětného plynárenského zařízení v terénu provozovatelem tohoto zařízení. Účastník řízení uvedl, že v blízkosti herního prvku se vyskytoval orientační sloupek (trasírka) označující plynárenské zařízení, čímž se domníval, že je od ochranného pásma bezpečně vzdálen. Správní orgán k tomuto uvádí, že tím spíše si měl účastník řízení před prováděním zemních prací zjistit informace o přítomnosti plynárenského zařízení v terénu. S ohledem na výše uvedené správní orgán činí závěr, že účastník řízení při své činnosti nevynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinnosti zabránil.

Lze tak uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona, kterého se dopustil porušením ust. § 68 odst. 3 téhož zákona.

V. Uložení správního trestu

Podle ust. § 35 zákona o odpovědnosti za přestupky lze za přestupek uložit správní trest ve formě (i) napomenutí, (ii) pokuty, (iii) zákazu činnosti, (iv) propadnutí věci nebo náhradní hodnoty či (v) zveřejnění rozhodnutí o přestupku. Podle ust. § 36 téhož zákona lze správní trest uložit samostatně nebo spolu s jinými správními tresty. Napomenutí nelze uložit spolu s pokutou.

Z povahy provedení přestupku nepřipadá v úvahu uložit účastníkovi řízení správní trest propadnutí věci nebo náhradní hodnoty ve smyslu ust. § 48 a ust. § 49 zákona o odpovědnosti za přestupky, neboť cena věci, kterou účastník řízení ke spáchání přestupku

užil (minibagr Avant 630), je ve zjevném nepoměru ke způsobenému následku a takový trest by byl zcela nepřiměřený. Uložení správního trestu ve formě zákazu činnosti či zveřejnění rozhodnutí o přestupku ve smyslu ust. § 47 odst. 2 a ust. § 50 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky přichází v úvahu jen tehdy, pokud to zákon výslovně stanoví. V posuzovaném případě je tak možno účastníkovi řízení uložit pouze trest ve formě napomenutí nebo pokuty.

K uložení správního trestu ve formě napomenutí v nyní posuzované věci správní orgán neshledal důvod, a to zejména s ohledem na povahu přestupku spáchaného účastníkem řízení ve smyslu ust. § 37 písm. a) a ust. § 38 zákona o odpovědnosti za přestupky, neboť by takový trest byl nepřiměřeně nízký. Správní orgán proto v daném případě vyhodnotil jako zákonné, vhodné a účelné uložit správní trest ve formě pokuty.

V projednávaném případě ani nebude aplikován institut upuštění od správního trestu podle ust. § 43 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky, vzhledem k (i) povaze a závažnosti přestupku a jeho následkům, (ii) rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

Nadto správní orgán uvádí, že ukládání správního trestu formou pokuty zcela odpovídá rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech. Úřad je při stanovení výše trestu také vázán svou vlastní ustálenou rozhodovací praxí, od které se může odchýlit pouze toliko v odůvodněných případech a z legitimních důvodů, přičemž musí být dbáno účelu trestu, kterým je ochrana konkrétních zájmů společnosti.

Podle ust. § 46 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky lze pokutu uložit ve výši stanovené zákonem. Není-li výše pokuty zákonem stanovena, pokutu lze uložit ve výši nepřesahující částku 1 000 Kč.

Za přestupek podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona lze uložit podle ust. § 91a odst. 7 téhož zákona pokutu až do výše 15 000 000 Kč. Jedná se samozřejmě o maximální možnou výši pokuty, jejíž uložení připadá v úvahu v případě zvlášť vysoké závažnosti přestupku včetně jeho následků, doby trvání a okolností, za kterých byl spáchán. V tomto případě je třeba uvažovat o uložení pokuty ve výši odpovídající okolnostem tohoto přestupku.

Při stanovení konkrétní výměry pokuty správní orgán přihlédl ke všem skutečnostem zjištěným ve správním řízení. Zejména přihlédl ve smyslu ust. § 37 písm. a), c) a g) zákona o odpovědnosti za přestupky k povaze a závažnosti přestupku, k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem a k povaze činnosti účastníka řízení.

Dále správní orgán přihlížel podle ust. § 38 písm. b), c) a d) zákona o odpovědnosti za přestupky k významu a rozsahu následku přestupku, ke způsobu spáchání přestupku a okolnostem spáchání přestupku. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k majetkovým poměrům pachatele.

Účastník řízení svým jednáním poškodil středotlaký plynovod, tedy z hlediska energetického, zařízení většího významu. Tuto skutečnost správní orgán hodnotil jako přitěžující okolnost i proto, že středotlaký plynovod podléhá jiným legislativním a technickým požadavkům (požadavky na materiál, hloubku uložení, tlakování, trasování, ochranné prvky apod.) než např. plynovodní přípojky, a tudíž je poškození takovéhoho plynárenského zařízení závažnější.

V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku 10 m³ plynu do ovzduší a k přerušení dodávky plynu 1 konečnému zákazníkovi (kategorie Domácnost). Tyto skutečnosti z hlediska intenzity následků přestupku (tj. z hlediska závažnosti přestupku) správní orgán hodnotil jako skutečnosti méně závažné a při ukládání výše sankce přihlédl k míře těchto následků.

Správní orgán hodnotil jako značně přítěžující okolnosti skutečnosti, že si účastník řízení nezajistil před započítáním zemních prací stanovisko správce plynárenského zařízení k provádění zemních prací a vytyčení předmětného plynárenského zařízení v terénu provozovatelem tohoto zařízení.

Správní orgán hodnotil jako polehčující okolnost skutečnost, že byla uhrazena škoda vzniklá poškozením plynárenského zařízení a únikem plynu provozovateli distribuční soustavy.

Při stanovení výše pokuty je nutno též zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při nedodržování stanovených povinností. V tomto případě je třeba zohlednit, že účastník řízení není evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení zákona ve věcné působnosti Úřadu. Lze tak říct, že účastník řízení porušil právní předpis ve věcné působnosti Úřadu poprvé, což je zohledněno při stanovení výše pokuty jako výrazně polehčující okolnost.

Co se týče osoby pachatele přestupku, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty také ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. dubna 2018, sp. zn. 1 As 9/2008-133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za přestupek je povinen přihlídnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní, a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí.

Platí, že správní orgán při zjišťování osobních a majetkových poměrů vychází z údajů doložených samotným účastníkem řízení, případně z těch, které vyplynuly z dosavadního průběhu správního řízení či které si opatří samostatně bez součinnosti s účastníkem řízení. Zároveň však platí, že nelze-li takto získat přesné informace, je správní orgán oprávněn (nikoliv povinen) stanovit je v nezbytném rozsahu odhadem.

Při zkoumání majetkových poměrů účastníka řízení v příkazu vycházel správní orgán z veřejně dostupných informací, konkrétně z rejstříku živnostenského podnikání, podle kterého je účastník řízení fyzickou osobou podnikající, tudíž správní orgán dovozoval, že účastník řízení má z podnikatelské činnosti příjmy.

Podle rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 9/2008-133 ze dne 20. dubna 2010, se likvidační pokutou rozumí sankce, „*která je nepřiměřená osobním a majetkovým poměrům pachatele deliktu do té míry, že je způsobilá mu sama o sobě přivodit platební neschopnost či ho donutit ukončit podnikatelskou činnost, nebo se v důsledku takové pokuty může stát na dlouhou dobu v podstatě jediným smyslem jeho podnikatelské činnosti splácení této pokuty a zároveň je zde reálné riziko, že se pachatel, případně i jeho rodina (jde-li o podnikající fyzickou osobu) na základě této pokuty dostanou do existenčních potíží*“.

Účastník řízení v rámci podání ze dne 5. srpna 2020 doložil přiznání k dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období (kalendářní rok) 2017, 2018 a 2019. Správní orgán z uvedených podkladů zjistil, že účastník řízení dosáhl následujících výsledků hospodaření, v roce 2017 ve výši ████████ Kč, v roce 2018 ve výši ████████ Kč a v roce 2019 ve výši ████████ Kč. Z uvedených listin správní orgán dále zjistil, že účastník řízení za zdaňovací období 2017, 2018 i 2019 uplatnil slevu na dani na dvě děti a za zdaňovací období 2019 také na manželku. Účastník řízení ve vyjádření ze dne 5. srpna 2020 uvedl, že je otcem tří nezletilých dětí, ale konkrétně k třetímu dítěti účastník řízení nic nevedl ani nedoložil, tudíž správní orgán k námitce účastníka řízení, že je otcem tří nezletilých dětí, nepřihlédl.

Správní orgán přihlédl při ukládání výše pokuty k doloženým majetkovým poměrům účastníka řízení a přistoupil k mimořádnému snížení výše pokuty. Pokutu v takové výši považuje správní orgán za přiměřenou vzhledem ke svému účelu a poměrům účastníka řízení.

Ukládaná pokuta musí být pro pachatele citelná, neboť v opačném případě by její efekt byl minimální. Výše uložené pokuty je v projednávaném případě ovlivněna především skutečností, že účastník řízení vykonával zemní práce, aniž by si vyžádal stanovisko správce plynárenského zařízení a vytyčení plynárenského zařízení správcem tohoto zařízení.

Po zvážení všech skutkových okolností případu (tedy skutečností svědčících ve prospěch i v neprospěch účastníka řízení), jakož i po zvážení všech polehčujících a přitěžujících okolností uložil správní orgán účastníku řízení pokutu ve výši uvedené ve výroku II. tohoto rozhodnutí. Správní orgán považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem. Správní orgán nepochybuje, že zaplacení uložené pokuty se negativně odrazí ve finanční situaci účastníka řízení. Takový dopad je však třeba považovat za základní charakteristiku správního trestu v podobě finanční sankce.

Pokud by se i přesto účastník řízení domníval, že výši pokuty stanovenou tímto rozhodnutím není schopen jednorázově uhradit, upozorňuje správní orgán na ust. § 156 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, jenž stanoví podmínky na základě, kterých je správce daně (správní orgán) oprávněn na žádost daňového subjektu (účastníka řízení) nebo z moci úřední povolit úhrady daně (pokuty) na splátky. Účastník řízení tak může požádat o rozložení pokuty na splátky.

Zároveň správní orgán poznamenává, že pokuta uložená ve výši tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto rozhodnutí, vyhovuje zákonnému požadavku, tj. pokuty až do výše 15 000 000 Kč, a že byla stanovena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

VI. Náklady řízení

Výrokem III. tohoto rozhodnutí je účastníkovi řízení ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle ust. § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky ve znění pozdějších předpisů a ust. § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky

nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, činí paušální částka nákladů řízení částku ve výši 1 000 Kč.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ust. § 152 správního řádu k Radě Úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

JUDr. Pavla Musálková, v. r.
oprávněná úřední osoba
oddělení sankčních řízení Ostrava